

INNSIKT BARN OG UNGDOM

innsikt@aftenposten.no

I det nye barnevernet skal barna høres i mye større grad enn i dag.
FOTO: SARA JOHANNESSEN, NTB SCANPIX

Nå skal barn sees som selvstendige individer, ikke som foreldrenes eiendom. Det skal prege det nye barnevernet.

Hva mener hun selv?

STEIN ERIK KIRKEBØEN

En rekke forslag til endringer av barnevernloven er ute på høring, og neste år kommer en ny lovproposisjon til Stortinget.

–Målet er enkelt, det er å sikre flere barn et bedre liv, sier barneminister Inga Marte Thorkildsen (SV).

52 100 barn er hvert år i kontakt med barnevernet. Aldri har tallet vært høyere. Det kan høres ut som et sykdomsregn. Barne- ministeren ser det ikke sånn.

–Tvert imot, jeg velger å se det som et uttrykk for at man ønsker å gi barna et best mulig liv, sier Thorkildsen, og understreker at en liten del av barna som er i kontakt med barnevernet, som plasseres i fosterhjem eller på institusjon.

–Barnevernet er en mangfoldig etat med et bredt spekter av hjelpe- og tvangstiltak. Kontakten med barnevernet spenner fra at de får leksehjelp til at de blir plassert på institusjon.

–84 prosent får frivillige hjelpetiltak i hjemmet. Tiltakene skal tilpasses hvert enkelt barn.

Fornylese

Barneministeren er vokst opp med en far som var sosialsjef og barnevernsleder. Hun har selv hatt praksisuker i barnevernet på Sagene. Under henne skal en omfattende prosess med å utvikle et nytt barnevern avsluttes.

–Når er det nye barnevernet på plass?

–Helheten i politikken er nå på plass, og prosessen med å endre etaten er i gang. Det kommunale barnevernet er styrket, og en rekke forslag til lovendringer er ute på høring. Prosessen er omfattende og handler også om å endre rutiner og holdninger i systemet og hos de ansatte. Jeg tror ikke det blir noe problem, de ansatte er positive og ønsker endring.

–Endring, til hva? Hva var galt, og hvordan skal det bli bedre?

–Hovedforskjellen er forholdet til barna. De skal bli hørt i mye større grad. I dag høres barn i barnevernet ikke godt nok. De er ikke blitt tatt med på råd i saker som griper dypt inn i deres liv. I de høringene og utredningene som nå er blitt gjort, er barnevernsbarn trukket inn. De sier unisont at det verste har vært at avgjørelser blir tatt over hodet på dem, og uten at de blir spurt. Det skal vi gjøre noe med, sier Thorkildsen.

Det biologiske prinsipp

At barna nå i mye større grad skal få være aktører i sine egne saker, springer ut av et nytt og mer moderne syn på barn. Det ble synliggjort i et utvalg ledet av Magne Raundalen som la frem en innstilling på ettrivintaren om det biologiske prinsipp: Hvor viktig er tilknytningen til de biologiske foreldrene for barna? Konklusjonen ble at barnets binding til biologiske foreldre bør veie mindre

enn «utviklingsfremmende tilknytning» til andre voksne.

–De senere år er barn i mye større grad blitt sett som selvstendige individer med egne rettigheter, rett til å ha synspunkter og ikke som foreldrenes eiendom. Det er flere som melder fra til barnevernet når de ser barn som trenger hjelp, og det større aksept for at fellesskapet bryr seg om barn, sier barneministeren.

Men hun åpner ikke for at barn skal tas bort fra sine biologiske foreldre uten god grunn.

–Det er få barn som blir skilt fra foreldrene. Barnevernet er ikke trigger happy. Snarere tvert imot, mange barnevernsbarn mener problemet heller er at det griper inn for sent. De fleste det gripes inn overfor, er tenåringer, det burde vært grepet inn før. Noen ganger allerede under svangerskapet.

Bryt etatsgrensene!

En annen kjepphest for statsråden er å bedre samarbeidet mellom alle de etatene som har med barn og ungdom å gjøre, og som ikke samarbeider godt nok i dag.

–Vi må få revet etatsgrensene. I stedet for at hver etat skal ta seg av én del av et barns problemer, må vi bli flinkere til å se helheten og få til samarbeid mellom barnevern, skole, barnehage, politi, Nav og alle andre etater som kan bidra.

–Samarbeidet må gå begge veier, andre etater må varsle barnevernet når de er bekymret for et barn, og barnevernet må bruke de andre etatene til å hjelpe «sine» barn. Barnehusene er et godt eksempel på at det er vellykket når flere etater møtes på samme arena.

–Flere i politiet har fortalt at barnehusene

Lyst på mer innsikt?

Da er et abonnement på Innsikt, Aftenpostens månedsmagasin, midt i blinken. aftenposteninnsikt.no

Fakta

Barnevernet i tall

- ▶ 52 100 barn mottok tiltak i løpet av 2011, 2300 flere enn året før.
- ▶ I 2007 var tallet 42 625.
- ▶ 37 300 var registrert med barnevernstiltak ved årsskiftet.
- ▶ 84 prosent mottok hjelpetiltak, 16 prosent omsorgstiltak.
- ▶ Andelen som mottar omsorgstiltak, sank fra 29 prosent i 1993 til 16 prosent i 2011.
- ▶ 13 200 barn er plassert utenfor familien, 70 prosent i fosterhjem.
- ▶ I fjor startet barnevernet 35 100 undersøkelser (økning på syv prosent).
- ▶ Ett døgn i fosterhjem koster 2700 kroner, ett døgn på barneverninstitusjon koster i gjennomsnitt 7000 kroner.
- ▶ I fjor kostet det kommunale barnevernet 8,8 milliarder, det statlige 5,6 milliarder.

Disse varsler barnevernet

- ▶ Barnevernet i Oslo fikk i 2010 inn ca. 5000 bekymringsmeldinger. Dette er de største kildene (antall meldinger):
- ▶ Politiet: 950
- ▶ Skoler: 600
- ▶ Barnevernvakten: 600
- ▶ Foresatte: 500
- ▶ Barneverntjenesten: 470
- ▶ Barnehager: 250
- ▶ Helsestasjoner: 175
- ▶ Naboer: 150

har revolusjonert deres arbeid i overgrepssaker, sier Thorkildsen.

Det er bred enighet om at det kommunale barnevernet, barnevernets førstelning, må styrkes. Det er viktig at kunnskapen sitter der barn og familier befinner seg. For to, tre år siden ble det beregnet at det manglet 1600 stillinger.

Flere grep er tatt, bare i år har kommunene fått midler øremerket til 400 nye stillinger. Fellesorganisasjonen mener at det fortsatt mangler tusen stillinger. Statsråden mener tallet er mye lavere.

–Vi er i ferd med å fylle gapet og jobber for at alle kontorer skal ha robuste fagmiljøer. I løpet av 2013 vil det ha kommet minimum 1100 nye stillinger. At barnevernet blir satt på dagsordenen i kommunene, er et mål i seg selv, sier statsråden.

Barnevernet har fortsatt store utfordringer. Det må få større kompetanse på å ta vare på de aller svakest, flyktninger og asylsøkere, i mange små kommuner bør barnevernkontorene slås sammen slik at de blir store nok til å ha et fagmiljø, samarbeid og ressursbruk mellom statlig og kommunalt barnevern må avklares, balansen mellom fosterhjem og institusjoner skal finnes, etter barnevernbarnas egne ønsker skal navn og terminologi endres til å bli mindre belastende...

–Vi har mange utfordringer og oppgaver, men det går den rette veien. Barnevernet får stadig flere meldinger, og de som hyppigst får kontakt med barnevernet, er foreldrene. Det ser jeg som et uttrykk for økende tillit, og for at de er glade i barna sine og ønsker det beste for dem, sier barneminister Thorkildsen.

sjef@rikshjorten@ftf.no

Ellen Galaasen i Fellesorganisasjonen er fornøyd med Regjeringens arbeid så langt.

Vil ha ett barnevern

–Regjeringen har tatt et løft når det gjelder barnevernet, men mye gjenstår, sier Ellen Galaasen, i seksjonen for barnevernspeagoger i Fellesorganisasjonen.

–Vi trenger en overordnet, nasjonal styring for hele barnevernet. Vi trenger ett organ som har det faglige ansvaret for både det kommunale og det statlige barnevernet. Slik jeg ser det, har vi i dag ikke ett barnevern, sier Galaasen.

Hun tror ikke statsrådens tanker om at barna skal høres mer i barnevernet, vil møte motstand i systemet.

–De fleste er helt på linje, men det er avgjørende at vi får tid og rom til å gjøre jobben, sier Galaasen, som har helt konkrete krav til bemanning.

–For det første må vi ha minst fem fagsatte på hvert barnevernkontor. Dessuten kan ikke en saksbehandler pålegges mer enn 10-15 saker. I dag kan de ha opp til 35, sier Galaasen.